

▶ EURÓPA REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI TAPASZTALATAINAK KITERJESZTÉSE LATIN-AMERIKÁRA

Európa negyven esztendőnyi tapasztalattal rendelkezik egy kifejezetten európai regionális fejlesztési modell létrehozása terén. Az utóbbi időben ezeket a tapasztalatokat intenzív együttműködés keretében számos latin-amerikai országgal osztották meg.

A latin-amerikai országok számára az elmúlt években egyre fontosabbá vált, hogy nagyobb betekintést nyerjenek az európai regionális politika céljaiba és módszereibe. Ezek ugyanis alapul szolgálhatnak a latin-amerikai országok számára olyan politikák kidolgozásához és végrehajtásához, amelyek egyenletesebb gazdasági fejlődést tesznek lehetővé, elősegítve a nemzeti versenyképesség és foglalkoztatás javítását és megerősítve a határokon átnyúló együttműködést. Dél-Amerikában annyira fontosnak tartják ezeket a kérdéseket, hogy létrehozták a *Red Latinoamericana de Políticas Públicas de Desarrollo Regional* (regionális fejlesztési közpolitikák latin-amerikai hálózata) elnevezésű hálózatot, amelynek segítségével 17 ország cseréli ki egymás között a tapasztalatokat és bevált gyakorlatokat. Ami az Európa és Latin-Amerika közötti kapcsolat tágabb összefüggéseit illeti, a 2015 júniusában megrendezésre kerülő EU-CELAC (Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége) csúcstalálkozó témája „Közös jövőnk alakítása: virágzó, összetartó és fenntartható társadalmak kialakítása polgáraink számára” lesz. Ahogy a cím is sugallja, a csúcstalálkozót erőteljes területi fejlesztési dimenzió fogja jellemezni.

A regionális fejlesztés európai modellje

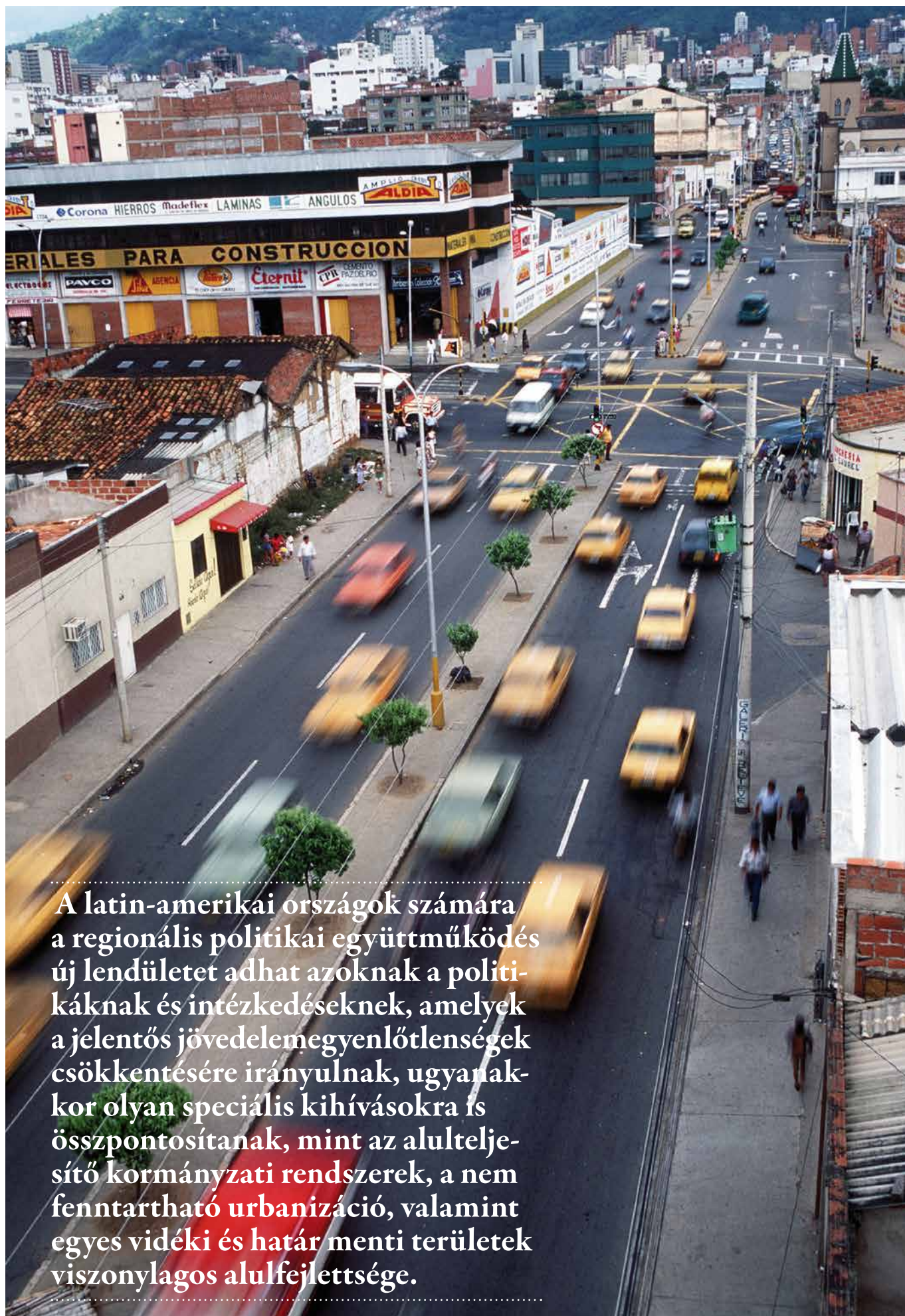
A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság az Európai Unió képviselőjében 2006-ban együttműködési programot hozott létre a feltörekvő országokkal, amelyet 2009 óta az Európai Parlament is nagyon határozottan támogat. A program lényege, hogy a több mint 25 éves európai tapasztalatokat párbeszéd és a bevált gyakorlatok cseréje révén világszerte

megosztják más országokkal. Az együttműködés alapját az az érdeklődés képezi, amely Európán kívül jelentkezett a regionális fejlesztés európai modellje iránt. Ez a modell piacorientált, a verseny fenntartása és a nyílt közbeszerzések vonatkozásában szigorú szabályok jellemzik, tiszteletben tartja a jó kormányzás, az esélyegyenlőség és a fenntartható fejlődés alapelveit, és támogatja a fejlesztési intézkedések kidolgozásában és végrehajtásában való minél szélesebb körű részvételt. A párbeszédbe – a nemzetközi tapasztalatok legjavát magában foglaló *decentralizált együttműködés* formájában – egyre növekvő mértékben bevonják mindkét fél városait és régióit. A párbeszédnek ilyen módon hálózatépítési lehetőséget jelentenek a regionális szereplők számára, amelyek révén új üzleti és kereskedelmi kapcsolatok jöhetnek létre.

A latin-amerikai országok számára az együttműködés fő vonzereje abban áll, hogy a regionális politika által lehetőségük nyílik új lendületet adni azoknak a politikáknak és intézkedéseknek, amelyek a jelentős jövedelemegyenlőtlenségek csökkentésére irányulnak, ugyanakkor olyan speciális kihívásokra is összpontosítanak, mint az aluteltjesítő többszintes kormányzati rendszerek, a nem fenntartható urbanizáció, valamint egyes vidéki és határ menti területek viszonylagos alulfejlettsége. A latin-amerikai országok kifejezetten szeretnék megismerni az európai regionális innovációs rendszereket, amelyekből ötleteket kívánnak meríteni a hozzáadott értéket termelő ágazatok támogatásának új lehetőségeire, valamint az elsődleges termékektől és a nyersanyag-kitermelő ipárgaktól való hagyományos függőség csökkentésére nézve.

Regionális politikai párbeszéd Brazíliával

A Brazíliával való együttműködés középpontjában főképpen a kormánynak a nemzeti regionális fejlesztési politika második generációjára irányuló politikai kezdeményezése áll. Az előkészítő munkát a prioritási célkitűzések és a végrehajtási rendszerek tekintetében nagymértékben befolyásolta

A latin-amerikai országok számára a regionális politikai együttműködés új lendületet adhat azoknak a politikáknak és intézkedéseknek, amelyek a jelentős jövedelemgyenlőtlenségek csökkentésére irányulnak, ugyanakkor olyan speciális kihívásokra is összpontosítanak, mint az alulteljesítő kormányzati rendszerek, a nem fenntartható urbanizáció, valamint egyes vidéki és határ menti területek viszonylagos alulfejlettsége.

az európai regionális politika modellje. Mióta a párbeszéd 2007-ben a nemzeti integrációs miniszterrel kötött egyetértési megállapodás révén hivatalossá vált – amely egyébként az első olyan megállapodás volt, amelyet az Európai Unió ezen a téren egy latin-amerikai országgal kötött –, több mint 40 egyedi együttműködési projektet hajtottak végre, köztük konferenciákat, szemináriumokat, képzési programokat, tanulmányi látogatásokat, csereprogramokat regionális szereplők és képviselők számára, tanulmányokat és különböző kísérleti projekteket Francia Guyana határ menti régiójában (ez az EU leghosszabb külső határa egy harmadik országgal). Kiemelt figyelmet érdemel a Brazília sokrétű területi áttekintésére irányuló tanulmány, amely az OECD együttműködésével valósult meg.

Regionális innovációs stratégiák kidolgozása Chilében

Chilében különösen erősek a hozzáadott értéket termelő ágazatok támogatására és az elsődleges szektortól való függőség csökkentésére irányuló törekvések. Az európai uniós társfinanszírozással megvalósuló „RED” projekt (2011–2012) keretében hét chilei régió dolgozott ki regionális innovációs stratégiákat (RIS) az azonos nevű európai módszertan alapján. A projekt pozitív hatásainak és eredményeinek köszönhetően a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság kiegészítő pénzügyi támogatást bocsátott rendelkezésre a kidolgozott stratégiák adott régiókban történő végrehajtására, a felügyeleti rendszerek létrehozását is beleértve.

Ezek az innovációs stratégiák a chilei régiók egyetértésével és együttműködésével új lendületet kívánnak adni az üzleti és tudományos ágazatoknak, valamint a közintézményeknek. Ugyanakkor intenzív képzési és oktatási programok révén a szaktudás szintjét is javítani kívánják az érintett régiókban. Az uniós támogatás hozzájárult a regionális kormányzás erősítéséhez és ezáltal ahhoz a regionális decentralizációs folyamathoz is, amely a chilei kormány kiemelt célkitűzései közé tartozik.

Regionális politika és határokon átnyúló integráció Peruvál

A határokon átnyúló együttműködéssel összefüggésben a regionális innovációs stratégiák terén Peruvál nem is olyan régóta (2013 óta) folyó együttműködés máris figyelemre méltó eredményeket hozott. A Cusco és Tacna régiókban európai módszertannal megvalósuló, kísérleti regionális innovációs tanulmánynak köszönhetően új partnerségek jöttek létre vállalkozások (kkv-k), egyetemek, kutatóközpontok és helyi hatóságok között annak érdekében, hogy a regionális fejlődés fellendítése érdekében azonosítsák és fejlesszék a hozzáadott értékkel rendelkező tevékenységeket.

▶ Az Iguazú-vízesés az argentin–brazil határon.

Az Európai Bizottság támogatásával 2013 decemberében Peru volt a házigazdája a „Területi fejlesztés innovációja” címen megrendezett nemzetközi szemináriumnak. Az eseménynek több mint 200 latin-amerikai és európai résztvevője volt.

A regionális innováció és fejlesztés terén sor került egy háromoldalú (EU, Peru, Chile) kiegészítő projektre is Tacna (Peru) és Arica (Chile) régiók, valamint a fővárosi régiók (Lima és Santiago) részvételével. Ez a projekt például az agráripárban, a turizmusban és a vízellátási szektorban támogatta az ágazatfejlesztést a határokon átnyúló partnerségek révén. Egy szintén háromoldalú (EU, Peru, Brazília), határokon átnyúló együttműködés keretében az Amazonas perui és braziliai medencéjében hajtanak végre különböző projekteket, főként az akvakultúra terén. Ennek a projektnek az eredményeképpen meg fogják határozni azokat a konkrét lépéseket, amelyek hatékonyabbá tehetik az Amazonas-medence akvakultúra-ágazatának fenntartható és versenyképes fejlesztésére irányuló közpolitikákat.

Növekvő érdeklődés az EU-val való regionális politikai együttműködés iránt

A közelmúltban megállapodás született két új párbeszéd megkezdéséről. Az EU elsőként 2014 októberében Mexikóval állapodott meg, ahol az új kormány kiemelt figyelmet szentel egy országos szintű regionális fejlesztési politika kidolgozásának. A második megállapodásra 2015 januárjában került sor egy szupranacionális szervezettel, a 8 közép-amerikai országot tömörítő SICA-val (Közép-amerikai Integrációs Rendszer). A SICA-val – amely 2013-ban széles körű társulási megállapodást kötött az Európai Unióval – való együttműködés során az EU célja a határokon átnyúló együttműködés bevált gyakorlataira vonatkozó információk megosztása egy olyan bevezető tanulmány révén, amelyet három, az integrációs folyamat során különleges kihívásokkal szembesülő területen hajtottak végre: Fonseca-öböl (El Salvador–Honduras–Nicaragua), Trifinio régió (El Salvador–Guatemala–Honduras) és a Sixaola folyó medencéje (Costa Rica–Panama).

Határokon átnyúló együttműködési projektek Latin-Amerikában

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság az Európai Határmenti Régiók Szövetsége (EHMRS) támogatásával és argentin, bolíviai, brazil, chilei, kolumbiai, ecuadori, paraguayi, perui és uruguayi résztvevőkkel számos olyan tanulmányt, műhelytalálkozót, szemináriumot és tanulmányi látogatást valósított meg, amelyek a latin-amerikai országok és régiók közötti határokon átnyúló együttműködésre irányulnak. A bevezető projektben meghatározták az együttműködés területeit, lehetőségeit és kihívásait, elsősorban a Paraguay és Argentína, illetve az Uruguay és Brazília közötti határmenti régiók vonatkozásában.

Ezt követően az EU (a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság) a Paranáy folyó fejlesztési területeinek fenntartható és átfogó növekedését támogató tanulmányt finanszírozta.

Latin-amerikai szakértők és politikusok további határokon átnyúló együttműködési projektek részeként számos tanulmányi látogatást tettek különböző európai határmenti régiókba, ahol a témáról szóló szemináriumokon vettek részt. A résztvevők között nemzeti és szupranacionális hatóságok, a Déli Közös Piac (Mercosur), az Andok Közösség, a SICA és az EU, valamint a civil társadalom, a tudományos és üzleti élet képviselői is voltak.

Együttműködés a fenntartható városfejlesztés terén

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság és az Amerikai Közi Fejlesztési Bank (IDB) 2010 óta nyújt támogatást európai, latin-amerikai és karibi városoknak egy integráltabb és fenntarthatóbb városfejlesztés megvalósítása érdekében (URBELAC). A fő célkitűzés a fenntarthatóbb városfejlesztés támogatása az Atlanti-óceán két partján olyan hálózatok létrehozásával, amelyek lehetővé teszik, hogy a hasonló kihívásokkal szembesülő állami szereplők megosszák egymással

a bevált gyakorlatokra vonatkozó tapasztalataikat, valamint a fenntartható és integrált városszervezések és intézkedésekre vonatkozóan levont következtetéseket. A hálózathoz létrehozása óta 22 város csatlakozott az Atlanti-óceán két partjáról.

A társadalmi kohézió regionális programjával (EUROSociAL) való együttműködés

Az Európa és Latin-Amerika közötti, fontos és hosszú távú együttműködési program prioritása, hogy az érintett országok és régiók érdekében támogassa a regionális fejlesztési politikákat. A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság műhelytalálkozók szervezésével és műhelytalálkozókra való részvétellel, valamint a latin-amerikai nemzeti és regionális hatóságoktól érkező látogatók fogadásával nyújt támogatást. Támogatja ezenkívül az előzőekben említett regionális fejlesztési közpolitikák latin-amerikai hálózatának munkáját is.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/hu/policy/cooperation/international/latin-america/